כו: בראשונה פרק שני יומא

ההיא דלא כר' אליעזר בן יעקב ודלא כרבי יהודה. כך היא הגי' בכל הספרים אבל רש"י מוחקה וגרים אלא כר"ש וגירסת הספרים ולא כר' יהודה נ"ל דפרס והתניא י"ז פי' בכל נוקר היה י"ז בכל הפחות ולא משכחת לה אא"כ משכח לה הכהנים הזוכין בכל הפיסות דהיינו י"ג הזוכין בתמיד ומד בתרומת הדשן ומד המעלה מיכרים מכנס למזבח ומרי דקטורת ודמתחה הרי י"ז והיינו דלא כראב"י ולא כר' יהודה דלראב"י צריך להו מד המעלה מיכרים מכנס למזבח ולר' יהודה צריך להו מד דמתחה ומה שהקשה רש"י אמאי קאמר דלא כר' יהודה נהי דלא הוה פיים למתחה כהן מיהא הוה וא"כ איכא י"ז ל"ל דפסיעה ליה להש"ס די"ז דקאמר היינו אותם שזוכין ע"י פיים קאמר דהא אכתי עוכא הוו המפסיע והמנתח והולכת עצים למערכה ואי משום דכשירין בזר לא תשיב לו והא קא תשיב שוחט אלא ע"כ לא קא תשיב אלא הנך שזוכין ע"י פיים ובמתחה לרבי יהודה לא הוה פיים כלל דפרישת לעיל וגירסת שבספרים היא כפר"ם ואין להקשות מהא דאמר לעיל אי משכחת תנא דאית ליה חמש משמע דהש"ס לא הוה משכח תנא דאית ליה ה' פייסין והא תנא דאכל דאית ליה י"ז אית ליה ה' פייסין די"ל לעיל אמתי לא ידע להא גריעתא דהכא: **פר** קרב בב"ד הראש והרגל כו'. קשה לי דהכא לא תשיב לא כדרך הילוכו ולא כדרך ניתוחו ולא כדרך עילויו ולא כדרך הפשטו ואיני יודע איזה סדר תפס לו וג"ל משום דמיגעיא ליה לאתיני הראש והרגל כרישא וקתני הכו הרגל בשנים נקט נמי הרגל של שמאל בשנים וקתני העוקץ בהדיה ואקדמיה משום דגריסא נמי גבי עלה תנינהו בהדי הדדי לעוקץ ורגל שמאל וכיון דתנא להנך דלא סגי לה בחד כהן תנא נמי הגרה שהוא גג' וכיון דבעי למיתני הגרה תנא בהדיה החזה ואקדמיה כי היכי דקתני גבי עלה והדר תנא הנך דלית לכל חד וחד אלא חד כהן וקתני להו בסידרא דרישא כ' ידות וכ' דפנות.

והקריבו בשלשה שתי ידים בשנים ושתי דפנות בשנים הקרביים והסולת והיין בשלשה שלשה יבד"א בקרבנות ציבור אבל בקרבן יחיד אם רצה להקריב מקריב הפשטן וניתוחן של אלו ואלו שוין: **גמ'** תנא הפשיטן וניתוחן שוין בזר אמר חזקיה מניין להפשט וניתוח ששוה בזר שנאמר יונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח נתינת אש בעיא כהונה הפשט וניתוח לא בעיא כהונה האי כרתך לית ליה דר"א דן יעקב דאם כן בלרי להו פייסות כדאמרינן לעיל והולרך לו כהן מן הכנס למזבח. ותני שמעתיה בלשונות אחרות ומי אפשר להעמידה. א) ומי (ד) שמעינן ליה דרבי יהודה לא היה פיים למתחה לא שמעינן ליה דאמר לא היה כהן למתחה אלא הרי הוא אומר כהן שזכה בקטורת אומר לזה שעומד אצלו זכה עמי במתחה אבל ר"א בן יעקב שמעינן ליה דאמר לא היה כהן להעלות איברים מכנס למזבח אבל הן עצמם שהעלוה לכנס היו מעלין למזבח: **מתני' הכשר בחמשה** שני עשריונים היה (ה) ושני כהנים: **ממה דברים אמורים**. דבעינן כל הני כהנים לכל בהמה ובעינן פיים: א) **אם רצה להקריב כהן**. יחיד את הכל ולא פיים: **הפשיטן וניתוחן**. של ליטר ושל יחיד שוין לרגות בזר והכי מפרש בגמרא: גמ'

מסורת הש"ס

ה) [מי' פ"ד מהלכות תמידין הלכה יא]:
לד ב מיי' פ"ו מהלכות תמידין הלכה ו:
לה ג סם פ"ב הלכה ח:
לו ד סם פ"ב הלכה (ב) ג:
לז ה ו מיי' פ"ו מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ח יח:
לח ז סם הלכה יט:
לט ח מיי' פ"ע מהלכות ביאת מקדש הלכה ו:

גליון הש"ם

גמ' אין מנסכין. עי' תענית כ ע"ב תד"ה אינגי להו:

רבינו חננאל

תמיד קרב בט' בי' א"א ב"ב לא פחות ולא יותר. מדתנינן ובשבת שבתוך החג ביד אחד צלוחית של מים, שמעת מינה שאין מנסכין מים אלא בתמיד של שחר. דאי ס"ד מנסכין בתמיד של בין הערבים, בחול נמי משכחת י"ב בתמיד של בין הערבים. כיצד, עצמו בט', ובי' בשני גזירי עצים, ואחד בצלוחית של מים, הרי י"ב בתמיד של בין הערבים, אלא ש"מ אין מנסכין ש"מ. מנא לן שתמיד של בין הערבים טעון שני גזירין שנאמר וערכו עצים על האש. ודרשינן ליה בתמיד של בין הערבים ומשמע וערכו שנים. ושאר השמועה פשוטה היא. תני ר' חייא פעמים י"ג פעמים י"ד כו'. פר'. פעמים שאתה מוצא בפייס בתמיד של שחר י"ג כדתנן שלשה עשר זכין בו. וכבר פירשנום למעלה. ובחג מוסיפין בתמיד של שחר, אחד בצלוחית של מים הרי י"ד. ובכל שבת י"ג הידועין בתמיד של שחר ושנים בידם שני בזיכי לבונה של לחם הפנים הרי ט"ו. ואם הוא שבת שבתוך החג, י"ג הידועין וב' בשני בזיכי לבונה, ואחד בצלוחית של מים הרי י"ז. ואקשינן והתניא פעמים י"ז, ודתנין ההיא מתניתא תני ומוסיף ואחד מתחתה הרי י"ז. והאי תנא לא כר' יהודה ולא כר' אליעזר. כר' יהודה לא, דהא בהדיא תני לא היה (פורס) [פייס] למתחה, אלא כהן שזכה בקטרת אומר לזה שעמו זכה עמי במתחה. ודלא כר' אליעזר בן יעקב דהא בהדיא אוקימנא ליה בפיים למתחה כפני עצמה. כי הפיים שפילק מן האברים שעל הכבש [למזבח] והוא הפיים הרביעי במתחה חשיב ליה. וזה תשיב למתחה בכלל הפיים השני. ומפורש בתוספתא כך כמו שפירשנו, כי אלו י"ג ומ"ד ר"ש (המגין) [במגין] הפיים השני הם. איל קרב בי"א הבשר בחמשה כו'. הפשיטן וניתוחן של אלו ושל אילו שוה. אוקימנא בין קרבנות ציבור, הפשיטן וניתוחן שוה שכשרין בזר.

תורה אור השלם

1. וְנִתְנוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים עַל הָאֵשׁ: וַיִּקְרָא א ז
2. וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ לֹא תִכְבֶּה וּבִעֵר עָלָיו הַכֹּהֵן עֵצִים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר וְעָרַךְ עָלָיו הָעֹלָה וְהִקְטִיר עָלָיו חֲלְבֵי הַשְּׁלָמִים:
וַיִּקְרָא ו ה

הגהות הב"ח

(א) גב' ל"ל נימא קמ"ל ובער ובער ולא כתב רחמנא ומי' קמ"ל דנעביד חד ונעביד תרי אמ"ל ע"ב ניתסא דש"י ואימא דנעביד חד ונעביד תרי: (ב) רש"י ד"ה דלא כר"א מי' דחשיב פיים למתחה ולמן הכבש למזבח דפיים דמתחה דלא כר' יהודה: (ג) ד"ה ואימא דנעביד חד ונעביד תרי הכן אחד יסדר מי' לעשות שני גזירין עוד נכון: (ד) ד"ה ה"נ והא מנא מי' ואי שמעינן ליה לרי' יהודה דאמר לא היה פיים למתחה. נ"ב עי' נתוס' פירוש דהו קושיא על גירסת ולמן אחרת וק"ל: (ה) ד"ה הסולת שני עשרונים מי' בשני כהני:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה ה"נ והא מנא ומי' ואי אפשר להעמידה אלא אמשעינן ומי' כל' ומ"ל הש"י יעו"ש:

הגהות מהר"י לנדא

א) רש"י ד"ה אם לא להקריב. עי' לעיל דף ב ע"ב בגר"א ד"ה ומי דתנין. ועי' בתר"ש כאן ומ"ל ס"ד מהלכות תמידין הלכה ט. עפ"ז יש לישב קושית רש"י דכאן מיירי דבעל הקרבן היה בוחר בעצמו אחיה כהן מנית הבר. אבל אם לא פרנו מי שיקריב בודאי היה פיים דלא אתי לאתויי אבל לעיל שפיר מצני מי דתנין מי כהן מתרמי דלא תנאין אחיה כהן יכחר לו שנא יכחר היכא דלית ליה פיים:

מוסף רש"י

ולמנסך אומר לו הגבה ידיך. שנאמר אחתן המים נספל. אבלדוקן אין מודין ניסוך המים. שפסח אחת נסך לדוקן אחד את המים על המזבח. הפשיטן וניתוחן שוין בזר. ואפילו הפסטו ומיתות של עולה שהוא מלוה, כשר בזר (פסחים פה:).

ב) [עי' מוס' מנחות פט: ד"ה תמיד של שחר]. ג) סוכה מה:, [שהמים מקלחין ויולאין רש"ס]. ד) [לעיל כה.].

מוסף רש"י

ולמנסך אומר לו הגבה ידיך. שנאמר אחתן המים נספל. אבלדוקן אין מודין ניסוך המים. שפסח אחת נסך לדוקן אחד את המים על המזבח. הפשיטן וניתוחן שוין בזר. ואפילו הפסטו ומיתות של עולה שהוא מלוה, כשר בזר (פסחים פה:).

תוס' ישנים

תמיד קרב בט' כו'. פרר הולכת אברי תמיד דקאי ולא הטיב עבודות הדם ודישון שהיו עבודות כמו בפרשת ויקרא ובכן בקר ר"ל דלקמן (דף ס.) אוקי לה רבי אלעזר בעולה: דלא כר"א בן יעקב ולא כרבי יהודה. ר"נ בספרים והקשה הקונטרס נהי דשמעינן ליה לר' יהודה אין פיים לא מצאנו בעולה. אלא כר"א בן יעקב ולא כרבי יהודה. ר"נ בספרים והקשה הקונטרס נהי דשמעינן ליה לר' יהודה אין פיים למתחה מה ענינה לתמיד ועוד אי מני מתחה דסבר לה דלא כר' יהודה ליחסוב נמי קטורת ונפיכי לבו ועוד בין דתני מתחה ומני נמי הולכת אברים מכנס למזבח ר"ל נפיכי לבו מי"ז ועל פירוש הקונטרס דגרס אלא כרבי יהודה קשה כי מה לן לחזיר כלל ר' יהודה ועוד מימה שהוא כאן לפירוש הקונטרס הולכת אברים מכנס למזבח דהא הוי נפיכי דמה נפקא לי' כפיים שני חשיב לה ליחסוב דשון מוקם הפיים דהמוזרה דמעמיד בתנאי דתמיד לה דלא כרבי יהודה דלא כר' אליעזר בן יעקב [1] (שהיה) אומר לא היה פיים למתחה אלא כהן בקטורת אומר לזה שעמו זכה עמי במתחה פירוש פיים של מתחה לא היה בפיים שני מי מולך למתחה אלא בפיים של קטרת הן מוכן במתחה לזה שעמו ומי מולך למתחה על ידי פיים הקטורת ובריתא ז' סבירא לה שהיו מפייסין בפיים שני מי מולך למתחה דלא כרבי אליעזר בן יעקב דהא בהדיא מוקמינן להא בריתא מתחה בכלל פיים שני ואיכו מוקי פיים למתחה בפני עצמה ומן מפרש בתוספתא שמפרש אלו הכלכה עבר ותרבנה עבר ומחמה עבר ושמה עבר ושבה עבר בכלל פיים שני. פר"ת. ואם תאחר ולמה הבא פיים למתחה בפיים שני אלא הבא בכלל פיים הקטורת רש לומר דסבר אלי תנא דמתחה לא מעבדת ולריכין להפיים עליה חבשים ראשון ולרך לקוטה בפיים שבולם היו שוין בו ולכך הוא בפיים שני דאם הבא בירוחלמי בלך ר' חיא מלוה בקטורת ופיגל ידיו מלוה במתחה אלי תנא דבר במתחה מעבדת. ר"ר יוסף ומן רבי: פר קרב. תימה מאלי לא חשיב פרר אברי פר כפרר אברי תמיד לעיל: והגרה בשלבה. ואפ"ש שבאמל לא היה מוסיף בה יותר מבעולה בפר מיהא לרך שלבה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com